

Flora en fauna quickscan Munnikenweg 10-10a te Westmaas

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2016-N2
Sander D. Elzerman
Wissing B.V.
Dhr. P. Kalsbeek
23 juni 2016

Flora en fauna quickscan Munnikenweg 10-10a te Westmaas

Aanleiding

Op enkele percelen in de gemeente Binnenmaas, provincie Zuid-Holland, zijn een koelhuis, woonhuis met grote schuur en voormalige boomgaard aanwezig. De percelen vormen een deel van een nalatenschap en zijn op dit moment in gebruik als een woonhuis met een grote schuur, een agrarisch veld (voorheen boomgaard, op dit moment beplant met voederbiet) en een koelhuis. Voor laatstgenoemde gebouw bestaat een pachtovereenkomst met de Vereniging Koelhuis Maasland. De eigenaren van de percelen willen onderzoeken wat de mogelijkheden en belemmeringen zijn om het koelhuis te verwijderen, het woonhuis te handhaven en de grote schuur te verbouwen tot tweede woonhuis.

In het kader van deze ruimtelijke ontwikkeling is een flora en fauna onderzoek uitgevoerd. Middels deze quickscan (een verkennend onderzoek) is een indruk verkregen van de mogelijkheid dat zich beschermde flora en fauna binnen het plangebied bevinden. Hieruit moet blijken of soortgericht vervolgonderzoek nodig is. Dit kan mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet en het treffen van beschermingsmaatregelen.

Het plangebied ligt aan de Munnikenweg 10-10a langs oostrand van de dorpskern Westmaas. Het koelhuis heeft een bedrijfsbestemming en het woonhuis met schuur een woonbestemming. Het achterliggende terrein heeft een agrarische bestemming. Onderstaand een weergave van het huidige perceel vanuit de lucht (Figuur 1).

Figuur 1. Het plangebied is aangegeven met een rood kader.

Methodiek

De flora en fauna quickscan bestaat uit een literatuuronderzoek en veldbezoek. Om een indruk te krijgen van potentiële beschermde soorten zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen met natuurgegevens geraadpleegd. Vervolgens is op 14 juni 2016 het plangebied bezocht om te onderzoeken of de lokale situatie geschikt is voor de potentiële soorten.

Bij het veldbezoek is het plangebied lopend doorkruist. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna. De (potentiële) functionaliteit van het plangebied is voor alle beschermde soortgroepen tijdens het veldbezoek beoordeeld.

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een Algemene Zorgplicht.

Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (Tabel 3) worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten (Tabel 3) gelden daarnaast verzwaarde eisen.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ). Wanneer de wetgeving van de Flora- en faunawet overtreden wordt dan kan een handhaver het werk stilleggen, de activiteiten verbieden, beëindigen en/of een proces-verbaal opmaken. Een overtreding op de Flora- en faunawet wordt gezien als een economisch delict. Het Openbaar Ministerie zal in het geval van een overtreding uiteindelijk het vonnis uitspreken.

Algemene Zorgplicht (Art. 2)

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en niet van individuele dieren. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Ontheffing, Soortenstandaard en Ecologisch Werkprotocol

Wanneer een beschermde plant of dier getroffen dreigt te worden door de werkzaamheden dan moeten maatregelen genomen worden om dit te voorkomen. Mitigerende maatregelen worden getroffen voordat de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Op deze manier biedt het de mogelijkheid aan beschermde soorten om uit te wijken wanneer de werkzaamheden van start gaan. Compensatie gebeurt daarentegen achteraf. Als het project op zijn einde loopt of afgerond is worden

nieuwe mogelijkheden geboden aan de beschermde soort om zich opnieuw te kunnen vestigen. Gedacht kan worden aan het inmettelen van Gierzwaluw dakpannen bij een nieuwbouwproject. Voor een aantal soorten worden vaak ontheffingen aangevraagd. Het ministerie heeft voor deze soorten 'Soortenstandaarden' ontwikkeld. In deze Soortenstandaarden staan de ecologische aspecten van de betreffende soort en richtlijnen voor degelijk onderzoek. Daarbij wordt een set van standaard mitigerende en compenserende maatregelen beschreven. Een deskundig ecooloog kan beoordelen op welke wijze de maatregelen toegepast kunnen worden bij de specifieke situatie. Welke maatregelen getroffen moeten worden bij het project worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol. Dit werkprotocol geeft praktische richtlijnen voor de uitvoering van de maatregelen. Het ecologisch werkprotocol is aanwezig op de plaats van uitvoering en bekend bij alle betrokken partijen.

Verbodsbepalingen

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is er geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectlocatie bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten. De volgende verbodsbepalingen zijn in dit kader van belang:

Artikel	Verbodsbepaling
8	het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
11	het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Of een ontheffing aangevraagd moet worden hangt af van de zeldzaamheid van de soort en impact van de werkzaamheden.

In **Tabel 1** staan de soorten met het lichtste beschermingsregime. Voor soorten die opgenomen zijn in deze tabel geldt een algemene vrijstelling of ontheffing met lichte toetsing. De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- Bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw);
- Bestendig gebruik;
- Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De Algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Bij **Tabel 2** is sprake van een zwaarder beschermingsregime. Hier dient voor de werkzaamheden, zoals die genoemd zijn bij Tabel 1, te worden gewerkt volgens een Gedragscode. De door het ministerie goedgekeurde gedragscodes hebben een landelijke dekking, maar zijn alleen van toepassing binnen een bepaalde sector, zoals de Waterschappen, gemeentewerken of Bouwsector.

Op de website van het ministerie staat een overzicht van de goedgekeurde gedragscodes. De maatregelen uit een gedragscode worden op de specifieke situatie aangepast in de vorm van een Ecologisch Werkprotocol. Alleen indien volgens de gedragscode of een ecologisch werkprotocol gewerkt wordt is een ontheffing niet nodig. Bij alle overige activiteiten moet een ontheffing worden aangevraagd die bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een lichte toets krijgt.

Het zwaarste beschermingsregime kent **Tabel 3**. In deze tabel staan soorten die op Europees niveau onder druk staan. Het zijn soorten, die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de Algemene Maatregel van Bestuur. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden is het verplicht een ontheffing aan te vragen. Een gedragscode volstaat hier in de meeste gevallen niet.

Vogels

In de bovengenoemde tabellen zijn vogels niet opgenomen. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. Indien de werkzaamheden vallen onder in Tabel 1 genoemde activiteiten dan kan worden volstaan met een goedgekeurde gedragscode. Voor alle overige activiteiten dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen de meeste activiteiten minder problemen geven. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de directe omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Resultaten

Het plangebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de oostkant van de dorpskern Westmaas. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door de Munnikenweg. Ten oosten van het terrein ligt een boerenbedrijf met akkers. De zuidkant van het terrein wordt begrensd door de Windsingel en ten westen ervan liggen vrijstaande woningen. Binnen het plangebied vormen een woonhuis, een grote schuur en een koelhuis de bebouwing (Figuur 2 t/m 10).

Het koelhuis is in de jaren '50 gebouwd als een voor die tijd innovatief alternatief voor het inkuilen van aardappelen (Figuur 2). Het koelhuis heeft een capaciteit van twintig cellen van elk circa 50 ton. Het gebruik van het koelhuis is de laatste jaren sterk afgenomen en er is sprake van leegstand. Het dak van het koelhuis betreft een zadeldak met golfplaten (Figuur 3). Tussen het dak en de buitenmuren zijn openingen aan beide zijden van de schuur. Deze zijn afgeschermd met gaas, waardoor de ventilatie en koeling van de producten in de koelcellen optimaal geregeld kan worden. De schuur is als het ware een omhulsel en bescherming voor de goed geïsoleerde koelcellen.

Figuur 2. Het koelhuis gezien vanaf de Munnikenweg.

Figuur 3. Achterzijde van het koelhuis vanuit zuidelijke richting.

In dezelfde periode las het koelhuis werden het woonhuis en de naastgelegen schuur gebouwd. De schuur staat ten oosten van de woning en is ten tijde van de quickscan in gebruik als opslag. Het woonhuis heeft een bitumen dak. De vrijstaande woning is omgeven door een grote tuin met gazon aan de voorzijde (Figuur 4). In de achtertuin is het gazon omgeven door grote struiken, coniferen en bomen (Figuur 5). Een grote Treurwilg *Salix babylonica* staat in de noordwest hoek van het perceel.

Figuur 4. Het woonhuis gezien vanaf de Munnikenweg.

Figuur 5. Overzicht van de achtertuin ten zuiden van het woonhuis.

De grote schuur is rechthoekig van vorm met een golfplaten zadeldak. Achter de schuur is een grote overkapping aanwezig, waaronder tijdens het bezoek een grote berg takken afval lag en een boottrailer stond (Figuur 8).

Figuur 6. De voorzijde van de grote schuur.

Figuur 7. De oostzijde van de grote schuur.

Vanaf de Munnikenweg ligt verharding, in de vorm van betonnen platen voor het koelhuis. Dit loopt de door tussen koelhuis en grote schuur naar de akker. Ook tussen het woonhuis en de grote schuur is dit aanwezig. Het woonhuis wordt afgeschermd van het koelhuis door grote taxushagen met als ondergroei Klimop *Hedera helix*.

Figuur 8. Overkapping achter de grote schuur.

Figuur 9. Overzicht van de akker vanuit het Noordwesten.

De voormalige boomgaard was ten tijde van het veldbezoek in gebruik als akker (Figuur 9). Er staat voederbiet op het veld. Aan de oostkant van de akker staat een lange haag van elzen. Aan de westkant is een houtwal.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vogels

Het broedseizoen was ten tijde van het veldbezoek in volle gang. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende algemeen voorkomende soorten waargenomen: Ekster *Pica pica*, Kauw *Corvus monedula*, Koolmees *Parus major*, Pimpelmees *Cyanistes caeruleus*, Houtduif *Columba palumbus*, Turkse Tortel *Streptopelia decaocto*, Merel *Turdus merula*, Wilde Eend *Anas platyrhynchos* (met jongen) en Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*.

De beplanting van de tuin achter het huis biedt veel broedmogelijkheden voor de waargenomen vogelsoorten. Daarnaast is een nest van een Turkse Tortel onder de overstek van het koelhuis waargenomen (Figuur 10).

Figuur 10. Onder het overstek van het koelhuis zat een nest van een Turkse Tortel.

Figuur 11. De opening tussen de muur en het dak van het koelhuis is afgeschermd met gaas.

Omdat de openingen tussen dak en buitenmuur van het koelhuis afgeschermd zijn met gaas kunnen vogels en andere dieren niet onder het dak en daarmee in het gebouw komen.

De Huismus *Passer domesticus* is jaarrond beschermd. Dit houdt in dat voor werkzaamheden, die de nestplaatsen en directe omgeving raken, een ontheffing nodig is ongeacht de periode van het jaar waarin dit uitgevoerd wordt. De soort komt algemeen voor in de Hoeksche Waard (Luitwieler *et al.*, 1999). Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat het dak van het woonhuis geen dakpannen heeft. Huismussen hebben een sterke voorkeur voor een broedplaats onder dakpannen. Daarnaast is het koelhuis ontoegankelijk vanwege het gaas dat de open ruimte tussen de muur en het dak afschermt (Figuur 11).

Er zijn geen Huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek. Daarentegen is wel ontlasting gevonden op de gevel van het woonhuis (Figuur 12). Er was alleen geen spoor van nest of nestbouw. Het lijkt erop dat in het verleden wel vogels onder de dakrand gebroed hebben, maar de nesten niet meer aanwezig zijn.

De bouwstijl van het koelhuis maakt het gebouw ook ongeschikt voor de Gierzwaluw *Apus apus*. Dit is ook een jaarrond beschermde vogel, die gebruik maakt van gebouwen om te broeden.

Figuur 12. De witte strepen onder de overstek kunnen duiden op (oude) ontlasting van vogels.

Zoogdieren

Uit de literatuur was onder andere het voorkomen van de strikt beschermde verschillende soorten vleermuizen (Tabel 3) uit de omgeving bekend (Broekhuizen *et al.*, 2016). Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied kon niet worden uitgesloten. Het landschap is wel geschikt voor de beschermde soorten uit Tabel 3.

De verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden van alle vleermuizen in Nederland zijn beschermd. Gedurende het jaar maken vleermuizen gebruik van verschillende verblijfplaatsen. Een boom of gebouw kan deze functie vervullen (Limpens *et al.*, 1997).

De muren van het koelhuis en de grote schuur zijn enkelwandig. Hier is geen besloten binnenruimte waar een vleermuis in kan verblijven. De dakbedekking bestaat uit golfplaten waardoor het geheel gesloten is. Bovendien is aan binnenzijde geen dakbeschot aanwezig. De schuren bevatten geen ruimten die geschikt zijn voor vleermuizen. Het koelhuis en de grote schuur zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Rond het woonhuis is ook gekeken of er mogelijkheden zijn voor vleermuizen om te verblijven. De meest kansrijke plek is tussen dak en muur. Het woonhuis is daarentegen goed onderhouden, bevat geen scheuren of kieren en het dak ligt nog strak op de muren. Deze bieden geen toegang voor vleermuizen. De grote Treurwilg op de noordwesthoek van het plangebied is wel groot genoeg voor boombewonende vleermuizen. Bij een nadere inspectie van de boom zijn geen geschikte holtes of bast schade ontdekt waar vleermuizen tussen kunnen kruipen.

De hagen en hoekjes van de tuin voor en achter het woonhuis zijn een zeer geschikt habitat voor de Egel *Erinaceus europaeus*, muizen en kleine marterachtigen zoals Bunzing *Mustela putorius*. Deze soorten staan vermeld in Tabel 1 uit de bijlage van de Flora- en faunawet en zijn vrijgesteld van een ontheffing.

Planten

Er is tijdens het veldbezoek vooral gekeken naar de planten rond het koelhuis en de grote schuur. De planten, struiken en bomen in de tuin van het woonhuis zijn buiten beschouwing gelaten, daar het hierbij niet om wilde planten gaat. Daarnaast is het voornemen om het woonhuis te behouden, zodoende zal de tuin ook voor een groot deel behouden blijven. De grote Treurwilg in de voortuin is in de vorige paragraaf al besproken met betrekking tot vleermuizen.

De volgende bomen en struiken staan rond het koelhuis: *Taxus Taxus baccata*, Gewone Esdoorn *Acer pseudoplatanus* en Wilg *Salix spec.* (Van der Meijden, 2005).

De volgende planten zijn gedetermineerd rond het koelhuis: Madeliefje *Bellis perennis*, Kleefkruid *Galium aparine*, Gewone Melkdistel *Sonchus oleraceus*, Robertskruid *Geranium robertianum*, Kamille *Matricaria chamomilla*, Grote Weegbree *Plantago major major*, Akkerkool *Lapsana communis* en verschillende grassoorten. De aanwezigheid van deze planten wijzen op een voedselrijke toestand van de bodem. Daarnaast wordt het akker aan de zuidkant van het plangebied bewerkt met kunstmest, waardoor de omgeving voedselrijker wordt.

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. Op basis van het biotoop worden die ook niet verwacht.

Overige soortgroepen

Voor de andere soortgroepen wordt het onderzoeksgebied op basis van het veldbezoek en de literatuurgegevens niet geschikt geacht voor beschermde soorten.

Conclusie en aanbevelingen

Op de percelen aan de Munnikenweg 10-10a in Westmaas (gemeente Binnenmaas, provincie Zuid-Holland) is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. De eigenaren van de percelen laten onderzoeken wat de mogelijkheden en belemmeringen zijn voor een ontwikkeling van dit plangebied. Het plan is om het koelhuis te verwijderen, het woonhuis te handhaven en de grote schuur te verbouwen tot tweede woonhuis. Het verkennende onderzoek was gericht op alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet.

Geconcludeerd kan worden dat voor de ontwikkeling van het perceel geen bezwaren zijn vanuit de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. De gebouwen zijn ongeschikt voor jaarrond beschermde vogelsoorten. Er is geen toegang tot de binnenruimtes van de gebouwen. Verblijfplaatsen voor vleermuizen ontbreken ook op het terrein. Het koelhuis heeft geen spouwmuren, noch dakbeschot. In de bomen zijn geen holtes, scheuren of andere geschikte plekken gevonden.

Voor de uitvoering van de plannen is geen vervolgonderzoek of ontheffing op de Flora- en faunawet nodig.

Alle nestplaatsen van vogels hebben in het broedseizoen een beschermde status. In de praktijk betekent dit dat het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen gedaan moet worden. Bij het veldbezoek werd een nest van Turkse Tortel aangetroffen onder het overstek van het koelhuis. Werkzaamheden aan dit gebouw moeten dus ook pas plaatsvinden buiten het broedseizoen. De broedtijd loopt voor de meeste vogels globaal van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek en (deels) afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is daarom raadzaam om voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren op nesten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men daarentegen te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

Literatuur

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

FLORON. 2016. *Verspreidingsatlas planten*. Verkregen via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>, geraadpleegd op 20 juni 2016. FLORON, Nijmegen.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. *Vogels van de Hoeksche Waard*. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.

Meijden, R. van der. 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23e druk. Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Flora en fauna quickscan Munnikenweg 10-10a te Westmaas

Status uitgave **Concept**
 Rapport nr. 2016-N23
 Auteur Evelien van Doorn & Sander D. Elzerman
 Datum uitgave 23 juni 2016

Foto's Evelien van Doorn
 Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2016046
 Opdrachtgever Wissing B.V.
 Contactpersoon Dhr. P. Kalsbeek

© Elzerman Ecologisch Advies
 Leeuwerik 20
 3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.